

4.11.2013

Helsingin kaupunki/kirjaamo
Kirjaamo
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Lausunto kaupunginhallitukselle Uusimaa-ohjelman ja sen ympäristöselostuksen luonnoksesta

HEL 2013-013276 T 00 01 06

Uusimaa-ohjelman ovat laatineet Uudenmaan liitto ja Uudenmaan ely-keskus laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Vision ja strategisten valintojen laatimistapa luo hyvän pohjan myös yhteisten maakunnallisten tavoitteiden toteuttamiselle. Ohjelmassa on erinomaisesti esitetty taulukkomuodossa eri rahoituslähteiden, mm. EU-ohjelmien, käyttömahdollisuudet.

Keskeinen rooli tulee olemaan toteutussuunnitelmalla, kun vuosien 2014-2017 strategisia valintoja kootaan kärkihankekokonaisuuksiksi ja toimenpiteiksi. Toteutussuunnitelmassa tulisi kertoa kuntien ja muiden toimijoiden menossa olevista tai suunnitelluista hankkeista. Kuten ohjelmassa todetaan, Uudellamaalla tehtävät ratkaisut ovat tärkeitä koko Suomelle. Alueen toiminta voi tarjota esimerkkejä sekä muille maakunnille että laajemmin Itämeren alueella.

Strategiset kehittämistavoitteet

Uudenmaan pitkän tähtäimen strategiset kehittämistavoitteet 1. Älykkään kasvun kehto, joka perustuu kestäväan kehitykseen ja älykkäisiin ratkaisuihin, 2. Helppo tulla, olla ja toimia, joka painottaa liikkumisen, työn ja toiminnan vaivattomuutta sekä 3. Puhdas ja kaunis Uusimaa, joka korostaa luonnonvarojen järkevää käyttöä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ovat samansuuntaisia Helsingin kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa.

Helsingin strategiaohjelmassa 2013-2016 annetaan tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit neljään ryhmään jaetuille osille: 1. Hyvinvoiva helsinkiläinen, 2. Elinvoimainen Helsinki, 3. Toimiva Helsinki ja 4. Tasapainoinen talous ja hyvä johtaminen. Kaupunkistrategian mukaan Helsinki haluaa mm. olla kansainvälisesti tunnettu kehittämis- ja kokeiluympäristö uusille tuotteille ja palveluille, vihreän talouden kaupunki, edistää kestävää liikkumista lisäämällä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuutta, lisätä ympäristökriteerien käyttöä ja parantaa resurssitehokkuutta ja uudistaa asuntokantaa energiatehokkaammaksi.

4.11.2013

Strategiaohjelmaa täydentää valtuuston hyväksymä ympäristöpolitiikka, jossa asetetaan pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteet ilmastonsuojelulle, ilmansuojelulle, meluntorjunnalle, vesiensuojelulle, luonnon ja maaperän suojelulle, hankinnoille, jätteille ja materiaalitehokkuudelle, ympäristötietoisuudelle ja –vastuullisuudelle sekä ympäristöjohtamiselle ja kumppanuuksille.

Helsingissä laaditaan uutta koko kaupungin yleiskaavaa. Äskettäin on valmistunut luottamusmieskäsittelyyn ehdotus yleiskaavan visioksi 2050. Siinä varaudutaan asukasluvun voimakkaaseen kasvuun. Raideliikenteen verkostokaupungissa kaupunki tiivistyy erityisesti raideliikenteen asemien ja solmukohtien sekä merkittävien pysäkkien ympäristössä. Moottoritiet ja moottoritiemäiset kadut eivät enää ulotu kantakaupungin sisään. Kantakaupunki laajenee ja sitä kehitetään sekä asuin- että työpaikka-alueena. Elinkeinoelämän toimintaedellytykset varmistetaan säilyttämällä pääosin nykyiset toimitila-alueet. Viherverkostoa ja yhteyksiä laajemmille luontoalueille naapurikuntiin parannetaan. Kaupungin merellisyyttä korostetaan monin tavoin. Helsinkiä halutaan kehittää urbaanina, elämää sykkivänä metropolina.

Logistiikan kehittäminen

Uusimaa-ohjelmassa todetaan, että logistiikan toimivuus on tärkeää ja maakunnassa toteutuneet logistiikka-alueet sijaitsevat hajallaan. Niistä ei ole muodostunut kansainvälisessä mittakaavassa merkittäviä logistisia keskittymiä. Ohjelman mukaan olevien ja suunniteltujen logistiikkakeskusten yhteistyötä ja keskittymistä tulisi jatkossa tukea Uudellamaalla ja muodostaa yhteinen näkemys logistisista ratkaisuista mm. kaavoitusta varten.

Seudun ja kaupunkien logistiikan kehittäminen on toistaiseksi jäänyt liian vähälle huomiolle. Logistiikan toimivuus on tärkeää myös ympäristösyistä pyrittäessä vähentämään liikenteen ympäristöhaittoja. Helsingin yleiskaavan valmistelua varten on laadittu selvitys Elinkeinoelämän liikennetarpeet – Helsingin citylogistiikan ja asiakasliikenteen esiselvitys. Tavoitteena on, että esiselvityksen pohjalta muodostetaan lyhyen (noin 2030) ja pitkän (noin 2050) tähtäimen tavoittila Helsingin citylogistiikan kehittämiseksi sekä työohjelma toteutusta varten. Kaupunki selvittää myös oman ajoneuvo- ja työkalustonsa päästöjä ja niiden pienentämistä.

Ympäristöliiketoiminnan kehittäminen

Uusimaa-ohjelman mukaan Uudenmaan vahvuutena on cleantech-alan vahva yrityspohja, huipputason tutkimusosaamisen ja koulutuslaitosten keskittymä sekä laaja kuluttajajoukko.

4.11.2013

Uusimaa soveltuukin erinomaisesti ympäristöliiketoiminnan kehittämisalueeksi. Ohjelman toteutussuunnitelmassa tulisi löytää hyviä yhteistyömalleja eri toimijoiden kokoamiseksi ja tukemiseksi alan uusia innovaatioita hyödynnettäessä ja vanhempia parannettaessa.

Hiilineutraali Uusimaa

Ohjelman keskeisenä tavoitteena on hiilineutraali Uusimaa 2050, jonka toteuttamiseksi esitetään tavoitetta konkretisoivan toimenpideohjelman, tiekartan, laatimista.

Parhaillaan laaditaan vastaavaa tiekarttaa myös valtion tasolla. Matkalla kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa ovatkin sekä valtion, maakunnan että kuntien ja muiden toimijoiden ilmastotoimet tarpeen. Tiekarttojen laatiminen hallinnon eri tasoilla järkevöittää toimintaa yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

Helsinki laatii parhaillaan selvitystä siitä, millä keinoilla kustannustehokkaimmin päästään kaupungin tavoitteeseen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2012 kasvihuonekaasupäästöjen kokonaispäästöt pienenevät kolme prosenttia edellisvuodesta eli ne olivat jo 18 prosenttia alemmat kuin vuonna 1990.

Ympäristöselostus

Uusimaa-ohjelman ympäristöselostuksessa on tarkoituksenmukaisesti käytetty termiä vaikutukset ympäristövaikutusten sijaan, sillä ekologisten vaikutusten lisäksi on arvioitu ohjelman sosiaalisia, kulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia. Arvioinnin taso on yleispiirteinen, koska itse ohjelma on sitä myös. Vaikutusten arvioinnissa voitaisiin kuitenkin nykyistä enemmän käsitellä eri vaikutusten keskinäisiä sidoksia ja mahdollisia ristiriitoja.

Vaikutusten arviointia on tehty ohjelman laatimisprosessin osana. Arviointia on tehty erityisesti valintatilanteissa ja hylättyjen vaihtoehtojen vaikutuksista. Näin ei ole ollut tarpeenkaan muodostaa koko ohjelmalle eri vaihtoehtoja vertailua varten.

Maakuntaohjelman 2014-2017 seurannalle esitetään 27 mittaria. Seurannassa tärkeä väline on myös vuosittain laadittava ja tarkistettava toteutussuunnitelma ja sen huolellinen arviointi uutta suunnitelmaa laadittaessa.

Lisätiedot

Pirkko Pulkkinen, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31518
pirkko.pulkkinen(a)hel.fi

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖKESKUS

Helsingin kaupunki
Ympäristökeskus
Ympäristönsuojelu- ja tutkimusyksikkö

Lausunto

4 (4)

4.11.2013

Pekka Kansanen
ympäristöjohtaja

Jari-pekka Pääkkönen
johtava ympäristötutkija

Postiosoite
PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ymk@hel.fi

Käyntiosoite
Viikinkaari 2a
Helsinki 00790
www.hel.fi/ymk

Puhelin
+358 9 310 1635
Faksi
+358 9 310 31633

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alv.nro
FI02012566